СӐВАПЛӐ ПАВЕЛ АПОСТОЛ ЕВРЕЙСЕМ ПАТНЕ ЯНӐ ҪЫРУ

1-мӗш сыпӑк

Турӑ Хӑйӗн Ывӑлӗ урлӑ калаҫнӑ

1 Турӑ ӗлӗк-авал пирӗн мӑн асаттесемпе пророксем урлӑ ну-
май хутчен тата тӗрлӗ майлӑн калаҫнӑ. 2 Ҫак юлашки вӑхӑтсен-
че вара Вӑл пирӗнпе Хӑйӗн Ывӑлӗ урлӑ калаҫнӑ. Вӑл Ывӑлне
пӗтӗм тӗнчене еткерлӗхе панӑ, Ывӑлӗ урлӑ ҫут тӗнчене пултар-
нӑ. 3 Ывӑлӗ, Турӑ мухтавӗн ҫути тата Турӑ несӗллӗхӗн сӑнарӗ
пулса, ҫут тӗнчене Хӑйӗн хӑватлӑ сӑмахӗпе тытса тӑрать. Ҫын-
сене ҫылӑхӗсенчен сӑвапласа-тасатса Вӑл Ҫӳлти Аслин прес-
толӗн сылтӑм енне ларнӑ. 4 Хӑйне Турӑ панӑ чаплӑ ят ангелсен
ятӗнчен чаплӑрах пулнӑ пекех, Вӑл Хӑй те ангелсенчен чаплӑ-
рах пулса тӑчӗ.

Турӑ Ывӑлӗ ангелсенчен аслӑрах

5 Чӑнах та, Турӑ Хӑйӗн ангелӗсенчен хӑшне, хӑҫан ҫапла кала-
ни пур: «Эсӗ – Манӑн Ывӑлӑм, паянтан Эпӗ – Санӑн Аҫу». Тата
пӗр ангел ҫинчен те: «Эпӗ Унӑн Ашшӗ пулӑп, Вӑл Манӑн Ывӑ-
лӑм пулӗ», – тесе каламан. 6 Хӑйӗн Малтанхи Ывӑлне ҫут тӗнче-
не килтернӗ чухне Вӑл ҫапла каланӑ: «Турӑ ангелӗсем пурте Ӑна
пӑхӑнса пуҫҫапчӑр». 7 Ангелсем пирки ҫапла каланӑ: «Эсӗ, Турӑ,
ангелусене ҫил евӗр тӑватӑн, тарҫусене те вутланакан ҫулӑм евӗр
тӑватӑн». 8 Ывӑлӗ пирки вара ҫапла каланӑ: «Эй, Турӑҫӑм, Санӑн
престолу ӗмӗрлӗх, Хӑвӑн патшалӑхун тытӑмӗн палли – патша
туйи – тӗрӗслӗхлӗ. 9 Эсӗ тӗрӗслӗхе юрататӑн, йӗркесӗрлӗхе ку-
раймастӑн. Ҫавӑнпа та Сана, Турӑҫӑм, Хӑвӑн Аҫу, Хӑвӑн Турру

ыттисенчен ытларах савăнăç çăвĕ сĕрсе суйларĕ». [10]Тата çапла
каланă: «Эй, Хуçамăр! Эсĕ малтан çĕре пултарнă, пĕлĕтсем те —
Санăн аллу ĕçĕсем. [11]Вĕсем пĕтĕç, Эсĕ яланах пулăн. Вĕсем пур-
те тумтир пек кивелĕç. [12]Эсĕ вĕсене тумтир пек чĕркĕн те улăш-
тарăн, вĕсем улшăнĕç. Эсĕ кăна нихăçан улшăнми, куну-çулу та
вĕçленми». [13]Тата Турă Хăйĕн ангелĕсенчен хăшне, хăçан çапла
калани пур: «Эпĕ Санăн тăшманусене уру айне тăвиччен Эсĕ
Манăн сылтăм енче лар». [14]Ангелсем пурте çăлăнăçа еткерлĕхе
илекенсене пулăшма янă сывлăшсем кăна мар-им вара?

2-мĕш сыпăк

Аслă çăлăнăç

[1]Çавăнпа та пирĕн, Турă çулĕнчен пăрăнса каяс мар тесен, ха-
мăра мĕн вĕрентнине асра тытмалла. [2]Мĕншĕн тесен ангелсем
урлă пĕлтернĕ саккун çирĕп пулсан, çав саккунран иртсе айăпа
кĕнишĕн тивĕçлĕ тавăру илмелле пулсан, [3]эпир çав тери аслă
çăлăнăçшăн чуна парса тăрăшмасан пире айăплав пулмĕ-и? Çă-
лăнăç хыпарне чăн малтан Хуçамăр ӳкĕтлесе вĕрентнĕ, Хăйĕн-
чен илтекенсем каласа пани пирĕн ăшра çав хыпара тĕреклет-
нĕ. [4]Çăлăнăç хыпарне çирĕплетмешкĕн Турă Хăй те паллăсемпе
хăватсем, тĕрлĕ тĕлĕнмелле ĕçсем кăтартнă, Святой Сывлăшăн
парнисене илмешкĕн те Унран ирĕк пулнă.

Çăлăнăç Çулпуçĕ

[5]Эпир каласа пĕлтерекен пулас çут тĕнчене Турă ангелсене
пăхăнса тăмалла туман. [6]Çырнинче пĕр тĕлте такам çапла çирĕп-
летсе калани пур: «Мĕншĕн Эсĕ çынсемшĕн тăрăшатăн? Мĕн-
шĕн Эсĕ этем ывăлĕшĕн тăрăшатăн? [7]Вăхăтлăха Эсĕ ăна ангел-
сенчен кĕçĕнрех турăн та унтан ăна мухтавлă, чыслă пуç кăшăлĕ
тăхăнтартрăн, Ху аллупа пултарнă япаласен хуçи турăн*, [8]пĕ-
тĕмпех унăн аллине патăн». Пурне те çынна пăхăнтартăн, пăхăн-
манни нимскер те хăвармарăн. Хальлĕхе вара эпир çынна пур-
те пăхăннине курмастпăр-ха. [9]Анчах та вăхăтлăха ангелсенчен
кĕçĕнрех пулнă Иисус Хăйĕн вилĕмĕ урлă мухтавлă, чыслă пуç

* 2:7 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче «*Ху аллупа пултарнă япаласен хуçи турăн*»
сăмахсем çук.

кăшăлĕ тăхăннине куратпăр. Çапла вара, Турă тивлечĕпе Вăл пи-
рĕншĕн кашниншĕн вилнĕ.
10 Мĕн пурри – Турăшăн, мĕн пурри – Турăран. Хăйне ĕнене-
кен ачисене мухтавлă тăвакан Туррăн çынсене çăлăнăç кӳрекен
Çулпуçне асап кăтартса асла кăлармалла пулнă та. 11 Мĕншĕн те-
сен Тасатаканĕн те, тасалаканĕсен те Ашшĕ пĕрре, çавна пула
вĕсене тăвансем темешкĕн вăтанмасăр Вăл çапла калать: 12 «Са-
нăн ятна тăванăмсене пĕлтерĕп, ĕненекен ушкăнра Сана мухтаса
юрлăп». 13 Тата: «Эпĕ Ăна шанса тăрăп», – тенĕ. Унтан тата: «Акă
Эпĕ тата Турă Мана панă ачамсем», – тенĕ. 14 Çавăнпа та ачасем
ӳтлĕ-юнлă пулнăран, вĕсем пек пулас тесе, Вăл Хăй те ӳтлĕ-юнлă
пулса тăнă. Çакна Вăл Хăйĕн вилĕмĕпе шуйттанăн, вилĕм пуçлă-
хĕн, хăватне пĕтерес тесе, 15 вилĕмрен хăранипе ĕмĕр тăршшĕпех
чуралăхра пурăнакансене пурне те хăтарас тесе тунă. 16 Паллах,
Вăл ангелсене мар, Авраам йăхне пулăшмашкăн килнĕ. 17 Турă
умĕнче çынсен çылăхне каçарттармашкăн, хĕрхенӳллĕ те шан-
чăклă Аслă священник пулмашкăн Унăн пур енчен те тăванĕсем
пекех пулмалла пулнă. 18 Мĕншĕн тесен Вăл Хăй, асаппа тĕрĕс-
леннĕскер, халĕ асап куракансене пулăшма пултарать.

3-мĕш сыпăк

Христос Моисейран аслăрах

1 Эй, сăваплă тăванăмăрсем, çӳлти ырăлăха пая кĕрес çынсем,
хамăр ĕненĕвĕмĕр апостолĕ, Аслă священник Иисус Христос
çинчен шухăшлăр-ха. 2 Турă кил-çуртĕнче Моисей епле шан-
чăклă пулнă, Вăл та Хăйне Аслă священника лартнă Турă умĕнче
шанчăклă. 3 Кил-çурт лартакан çурт-йĕрĕнчен мĕн чухлĕ чап-
лăрах, Христос та Моисейран çавăн чухлĕ чаплăрах. 4 Мĕншĕн
тесен кирек епле кил-çурта та кам та пулин пултарать, пурне те
пултараканĕ вара – Турă. 5 Моисейăн Турă малашне мĕн пĕлте-
рессине каласа çирĕплетмелле пулнă, вăл Турă кил-çуртĕнче пур
енчен те шанчăклă тарçă пулнă. 6 Христос вара Турă кил-çур-
тĕнче – шанчăклă Ывăлĕ. Пирĕн кăмăл çирĕп, эпир шанчăк
пуррипе мухтанатпăр. Енчен те çав пахалăхсене вĕçне çитичче-
нех упраса хăварайсан, эпир Унăн кил-çурчĕ пулăпăр.

Турă халăхĕн канăçлăхĕ

7 Çавăнпа та Святой Сывлăш калашле: «Эсир паян Унăн сассине
илтес пулсан, 8 пуш хирте Мана тĕрĕсленĕ кун ӳпкеленĕ чухнехи
пек чĕрĕрсене ан хытарăр. 9 Унта, Эпĕ мĕн тунине хĕрĕх çул курса
тăнă çинчех, Мана мăн аслаçăрсем тĕрĕслерĕç. 10 Çавăнпа Эпĕ вăл
ăрăва çилленсе çапла каларăм: кусем шухăш-кăмăлĕпе яланах ата-
шаççĕ, вĕсем Манăн çул-йĕрĕме пĕлес темерĕç. 11 Çавăнпа Эпĕ, вĕ-
сем Манăн канăçлăхăма ан кĕрейччĕр тесе, çиллĕмпе тупа турăм».

12 Тăванăмăрсем! Сирĕнтен хăшĕ те пулин усал та ултавлă чĕ-
реллĕ пуласран, чĕрĕ Турăран пăрăнасран асăрханăр. 13 Сирĕнтен
хăшĕ те пулин çылăх илĕртнипе чунне ан хытартăр тесе, „паян"
теме май пур чухне пĕр-пĕрне куллен ӳкĕтлĕр. 14 Малтанхи çирĕп
ĕненĕве вĕçне çитичченех упраса хăварайсан, эпир Христоспа
пĕр пая кĕреетпĕр. 15 Çырнинче калашле: «Эсир паян Унăн сас-
сине илтес пулсан, ӳпкелешнĕ чухнехи пек чĕрĕрсене ан хыта-
рăр». 16 Мĕншĕн тесен çав сасса илтсессĕн Моисейпа Египетран
тухнисенчен хăшĕ-пĕрисем – пурте мар – ӳпкелешме пуçланă.
17 Хĕрĕх çула яхăн Турă кама çилĕ тытса тăнă-ха? Çылăха кĕрсе
шăмми-шаккисене пуш хиртех хăварнисене мар-и вара? 18 Вĕсем
Манăн канăçлăхăма ан кĕрейччĕр тесе, Хăйне итлеменнисене
хирĕç тупа туман-им вара Вăл? 19 Куратпăр ĕнтĕ: хăйсен ĕнен-
менлĕхне пула вĕсем чăнах та канăçлăха кĕреймен.

4-мĕш сыпăк

1 Çапла вара асăрханар: Турă Хăйĕн канăçлăхне кĕртме сăмах
пани вăйра тăнă чухне сирĕнтен хăшĕ те пулин унта кĕмешкĕн
кая ан юлтăрччĕ. 2 Мĕншĕн тесен вĕсене хыпарланă пекех, пире
те канăçлăха кĕме хыпар тунă. Анчах та вĕсем илтнĕ сăмах, ит-
лекенсен ĕненĕвĕпе пĕр пулаймасăр, усса кайман. 3 Эпир вара,
ĕненнисем, Туррăн канăçлăхне кĕреетпĕр. Турă Хăйĕн ĕçне тĕн-
чене пултарсанах вĕçленĕ пулин те, çапла каланă: «Эпĕ, вĕсем
Манăн канăçлăхăма ан кĕрейччĕр тесе, çиллĕмпе тупа турăм».
4 Мĕншĕн тесен Çырнинче пĕр тĕлте çапла калани пур: «Çич-
чĕмĕш кунне вара Турă Хăйĕн мĕн пур ĕçĕсенчен каннă». 5 Ку
тĕлте вара: «Манăн канăçлăхăма ан кĕрейччĕр», – тенĕ. 6 Пĕри-
сем, Турă канăçлăхне кĕме хăйсене малтанах хыпарланă пулин те,

пăхăнман пирки унта кĕреймен. Унта теприсене кĕмелле тунă,
вĕсем валли 7 Турă темле „паян“ текен кун палăртать. Чылай вă-
хăт иртсен Турă ун çинчен, маларах пĕрре каланă пек, Давид
сăмахĕсемпе калать: «Паян Унăн сассине илтес пулсан, эсир чĕ-
рĕрсене ан хытарăр». 8 Енчен те Иисус Навин вĕсене канăçлăх
парайнă пулсан, Турă урăх канăçлăх кунĕ çинчен каламан пулĕч-
чĕ. 9 Эппин Турă халăхĕн канăçлăха кĕресси малта-ха. 10 Мĕншĕн
тесен Туррăн канăçлăхне кĕнĕ çын, Турă Хăйĕн ĕçĕсенчен каннă
пекех, ĕçĕсенчен канăçĕ. 11 Çапла вара, Туррăн канăçлăхне кĕ-
ресчĕ тесе тăрăшар. Итлеменнисенчен тĕслĕх илсе никам та унта
кĕреймесĕр ан юлтăрччĕ. 12 Мĕншĕн тесен Турă сăмахĕ чĕрĕлĕх-
лĕ, ĕçлĕхлĕ. Вăл ик енĕ те çивĕч хĕçрен те çивĕчрех. Вăл пирĕн
ăша çав тери тарăн – чун-чĕрепе шăм-шак таранах – витерет.
Турă сăмахĕ чĕрери ĕмĕт-шухăша та хакласа уйăрса илет. 13 Турă
пултарни Турă умĕнче пытарăнаймĕ; Унăн куçĕсем пурне те ви-
тĕр курса тăраççĕ, Унăн умĕнче пирĕн явап тытмалла.

Иисус – Аслă священник

14 Çапла вара, пирĕн тӳпене çĕкленнĕ чаплăран та чаплă Аслă
священник пур, Вăл Турă Ывăлĕ Иисус, çавăнпа ĕненĕвĕмĕре çи-
рĕп тытса пурăнар. 15 Пирĕн Аслă священник, эпир халсăррине
пĕлсе, хута кĕрет. Вăл, çылăхсăр пулсан, эпир мĕн тӳснине йăлтах
тӳснĕ. 16 Эппин, хамăра тĕрĕслес вăхăтра пулăшма ырăлăхпа тивлет
илес тесе, чаплăран та чаплă престол патне çирĕп кăмăллăн пырар.

5-мĕш сыпăк

1 Кирек епле аслă священника та çынсен çылăхĕсемшĕн кĕл-
тума, Турра ахаль парнесемпе пуснă парнесем кӳме çынсем
хушшинченех суйласа лартаççĕ. 2 Пĕлменнипе е аташнипе çылă-
ха кĕнисене вăл хĕрхенме пултарать, мĕншĕн тесен хăй те çит-
менлĕхсĕр мар. 3 Çавăнпа та унăн хăйĕн çылăхĕсемшĕн те, çын-
сен çылăхĕсемшĕн те Турра парне кӳрсе тăмалла. 4 Никам та хăй
тĕллĕн аслă священника лараймасть. Çак тивĕçе пурнăçлама
ăна, Аарона чĕнсе илнĕ пекех, Турă чĕнсе илет. 5 Христос та ас-
лă священник тивĕçне Хăй тĕллĕн илмен. Турă Ăна: «Эсĕ Манăн
Ывăлăм, паян Эпĕ Санăн Аçу пулса тăтăм», – тесе çак тивĕçе
панă. 6 Тепĕр тĕлте Турă çапла калать: «Эсĕ, Мелхиседек евĕрлех,

ёмӗрлӗх священник». [7] Ҫӗр ҫинче ӳтленсе пурӑннӑ чухне Иисус
Хӑйне вилӗмрен ҫӑлма Пултаракана ӗсӗклесе, куҫҫулӗпе йӗрсе
кӗлтунӑ, йӑлӑннӑ. Вӑл Турра хисепленӗрен Турӑ Ӑна илтнӗ.
[8] Вӑл, Турӑ Ывӑлӗ пулин те, асап витӗр тухса, пӑхӑнмашкӑн вӗреннӗ.
[9] Вилсе чӗрӗлсессӗн Вӑл Хӑйне итлекенсемшӗн пуриншӗн
те ёмӗрлӗх ҫӑлӑнӑҫ ҫӑлкуҫӗ пулса тӑнӑ. [10] Вара Турӑ Ӑна Мелхиседек
евӗрлех Аслӑ священника лартнӑ.

Турӑран пӑрӑнасран асӑрхаттарни

[11] Кун пирки калаҫмалли нумайччӗ, анчах та сире, итлеменскерсене,
тӑнлантарма йывӑр. [12] Сирӗн хӑвӑрӑн вӗрентекен пулмашкӑн
вӑхӑт ӗнтӗ, анчах та сире Турӑ сӑмахне каллех пуҫламӑшӗнченех
вӗрентмелле, сире хытӑ ҫимӗҫ мар, сӗт кирлӗ. [13] Сӗтпе
тӑранса пурӑнакан чӑнлӑх сӑмахне пӗлеймӗ, мӗншӗн тесен вӑл
ача-ха. [14] Хытӑ ҫимӗҫ вара ҫитӗннисем валли, мӗншӗн тесен вӗсем
пурӑнӑҫ курнӑ, ырӑпа усала уйӑрма пӗлеҫҫӗ.

6-мӗш сыпӑк

[1-2] Ҫавӑнпа та Христос вӗрентӗвӗн пуҫламӑшӗнчен тулли пӗлӳ
патне хӑвӑртрах куҫар. Никӗсри ансат чӑнлӑхсем ҫинчен: ҫылӑхлӑ
ӗҫсем тума пӑрахасси ҫинчен, Турра ӗненесси ҫинчен, тӗне
кӗрессипе алӑ хурасси ҫинчен, вилнисем чӗрӗлсе тӑрасси ҫинчен,
ёмӗрлӗх суд ҫинчен тӑтӑшах калаҫар мар, Вӑл вӗрентнине
тӗплӗнрех пӗлсе ҫитме васкар. [3] Турӑ ирӗк парсан эпир ҫапла тӑвӑпӑр
та. [4-6] Ҫакнашкал ҫынсем те пур: вӗсем чӑн ҫутта тухнӑ,
ҫӳлти сӑвапа астивнӗ, Святой Сывлӑш илнӗ. Ҫак ҫынсем Туррӑн
ырӑ сӑмахне илтнӗ, лери пурӑнӑҫ вӑй-хӑватне те курнӑ. Ҫаксем
пӗтӗмпех ырӑлӑх пулнине пӗлсе тӑнӑ ҫинчех вӗсем Турӑран пӑрӑннӑ.
Вӗсене ӗнтӗ ӳкӗнтерсе каялла тавӑрма ҫук, мӗншӗн тесен
вӗсем Турӑ Ывӑлне тепӗр хут пӑталаҫҫӗ, мӑшкӑл тӑваҫҫӗ. [7] Тӑтӑш
ҫуса тӑракан ҫумӑра сӑхса, ӗҫлекене тыр-пул ӳстерсе паракан ҫӗр
Турӑран пиллӗх илет. [8] Пиҫенпеле хыт-хура ӳстерекен ҫӗр вара
ниме юрӑхсӑр, ылхана тивӗҫ. Вӑл вутра ҫунса пӗтӗ.

[9] Ҫапах та, савнӑ тӑвансем, эпир ҫак сӑмахсене каларӑмӑр пулин
те, сирӗн лару-тӑру лайӑхрах тесшӗн. Эсир ҫӑлӑнӑҫ ҫулӗ ҫинче
тӑнине пӗлетпӗр. [10] Турӑ вӑл тӗрӗслӗхлӗ, ҫавӑнпа сирӗн ӗҫӗрсене
те, Хӑйӗн сӑваплӑ халӑхне Унӑн ячӗпе пулӑшса юратулӑхӑра

кăтартнине те манмасть. [11] Эпир сирĕнтен кашниех тулли шан-
чăклă пулмашкăн вĕçне çитиччене çавнашкал тăрăштăр тетпĕр;
[12] Сирĕнтен пĕри те ан наянлантăр, хăйсен ĕненĕвĕпе тӳсĕмлĕхне
пула шантарнă еткере илме тивĕçлисем пек пултăр тетпĕр.

Турă сăмах парса шантарни

[13] Турă, Авраама сăмах панă чухне, Хăйĕнчен аслăраххи нимĕн
те пулманран Хăйĕнпе тупа тунă. [14] Вăл çапла каланă: «Эпĕ сана
пиллемеллипех пиллĕп, санăн йышна хунанăçемĕн хунамалла
тăвăп». [15] Çапла майпа, çирĕп тӳсĕмлĕхне пула Авраам хăйне
шантарнине тивĕç пулнă. [16] Çынсем яланах хăйсенчен аслăрах-
хипе тупа тăваççĕ, сăмах панине тупа туса çирĕплетсен, кирек
епле тавлашу та вĕçленет. [17] Çавăнпа Турă та, еткер илме тивĕçли-
сене Хăйĕн ирĕкне улăштарас çуккине кăтартса, Хăй сăмах па-
нине тупапа çирĕплетнĕ. [18] Икĕ япалара – сăмах панинче тата
тупа тунинче – Турă суйма пултараймасть. Çакна Вăл пирĕн,
Хăйĕн хӳттине пынисен, умри шанчăк çирĕп пултăр тесе тунă.
[19] Çав шанчăк чунăмăрсемшĕн тĕрек евĕр; вăл чаршав хыçĕнчи
Тасаран таса вырăна та кĕрет. [20] Унта пирĕншĕн, Мелхиседек
евĕр ĕмĕрлĕх Аслă священник пулса, пирĕн умран Иисус кĕнĕ.

7-мĕш сыпăк

Аслă священник Мелхиседек

[1] Мелхиседек Салим патши тата Çӳлти Туррăн священникĕ
пулнă. Вăл Авраама патшасене çĕнтерсе таврăннă чухне кĕтсе
илнĕ те пилленĕ. [2] Авраам вара Мелхиседека вăрçăра çĕнсе илнĕ
пурлăхăн вуннăмĕш пайне панă. Унăн ятне икĕ тĕрлĕ ăнлан-
тарма пулать: пĕрремĕшĕнчен, Мелхиседек тени „чăнлăх патши“
тени пулать; иккĕмĕшĕнчен, Салим патши тени „канăçлăх пат-
ши“ тени пулать. [3] Унăн ашшĕ-амăшне те, мăн аслашшĕсене те
никам та пĕлмест, унăн пурăнăçĕн пуçламăшĕпе вĕçĕ те паллă
мар. Турă Ывăлĕ евĕрлех, вăл ĕмĕрлĕх священник пулса тăрать.
[4] Хăвăрах куратăр: пирĕн йăх тĕпĕ Авраам хăй те ăна вăрçăра тур-
тса илнĕ чи лайăх пурлăхăн вуннăмĕш пайне панă пулсан, еплерех
чаплă пулнă вăл! [5] Саккунпа килĕшӳллĕн, священника тухнă Ле-
вий тăхăмĕсен халăхран пурлăхăн вуннăмĕш пайне пуçтармалла.
Çав вуннăмĕш пая вĕсем Авраам урлă тăван лекекен çынсенченех

пуҫтараҫҫӗ. 6 Мелхиседек вара, Левий йӑхӗнчен мар пулин те,
Турӑ сӑмах парса шантарнӑ Авраамран пурлӑхӑн вуннӑмӗш пай-
не илнӗ те ӑна пилленӗ. 7 Паллӑ ӗнтӗ, пил паракан пил илекен-
тен аслӑрах. 8 Пурлӑхӑн вуннӑмӗш пайне кунта вилӗмлӗ ҫынсемех
пуҫтараҫҫӗ, унти Мелхиседек пирки вара Ҫырнинче вилнӗ тесе
ҫирӗплетмен. 9 Вуннӑмӗш пай пуҫтаракан Левий хӑй те Авраам
урлӑ Мелхиседека пурлӑхӗн вуннӑмӗш пайне панӑ теме пулать.
10 Мӗншӗн тесен Мелхиседек Авраама тӗл пулнӑ чухне Левий ҫу-
ралман-ха, вӑл Авраам тӑхӑмӗнче ҫураласси кӑна пулнӑ.

11 Енчен те Левий йӑхӗнчен тухнӑ священниксем халӑха чи па-
ха шая ҫитерейсен (халӑха ун чухне панӑ саккун шӑпах левитлӑх
ҫинче никӗсленсе тӑрать), Аарон евӗрлӗ мар, Мелхиседек евӗрлӗ
тепӗр Аслӑ священник мӗн тума кирлӗччӗ? 12 Священника тухас-
си улшӑнни саккуна та улӑштармаллине пӗлтерет. 13 Кам пирки
калаҫатпӑр, Ҫавӑ пачах урӑх йӑх-несӗлтен вӗт-ха, вӑл йӑхран ни-
кам та нихӑҫан та парне вырӑнӗ умӗнче Турӑшӑн ӗҫлесе тӑман.
14 Пирӗн Хуҫамӑр, паллӑ ӗнтӗ, Иуда йӑхӗнчен тухнӑ. Вӑл йӑхри
ҫынсем священника ларасси пирки вара Моисей пӗр сӑмах та
каламан. 15 Мелхиседек евӗрлӗ тепӗр Священник килни ҫакна уҫ-
ҫӑнах кӑтартса парать. 16 Вӑл этемле йӑх-несӗл йӗркипе мар, вилӗм-
сӗр пурӑнӑҫ хӑвачӗпе Священника ларнӑ. 17 Ҫырнинче ҫапла пӗл-
тернӗ: «Эсӗ — Мелхиседек евӗрлӗ ӗмӗрлӗх священник». 18 Малтан-
хи йӗркене вара хавшак та усӑсӑр пулнӑран улӑштарнӑ. 19 Моисей
саккунӗ ниме те чи паха шая ҫитереймен пирки пире ҫӗнӗ шанчӑк
панӑ та ӗнтӗ. Ҫав шанчӑка пула эпир Турӑ патне ҫывхаратпӑр.

20 Иисуса Аслӑ священника лартнӑ чухне Турӑ тупа тунӑ. 21 Ыт-
тисене пӗрне те священника тупа туса лартман. Куна вара Турӑ
тупа туса ҫапла каланӑ: «Тупа тунӑ Хуҫа Турӑ Хӑй сӑмахне улӑш-
тармӗ: Эсӗ — Мелхиседек евӗрлӗ ӗмӗрлӗх Священник». 22 Ку вӑл
лайӑхрах халал ҫирӗплӗхне шантараканӗ Иисус пулнине пӗл-
терет. 23 Ытти священниксем нумайӑн пулнӑ, мӗншӗн тесен пӗ-
рисем вилсен вӗсем вырӑнне теприсем ларнӑ. 24 Анчах та Иисус
ӗмӗр-ӗмӗр пурӑнӗ, ӗмӗр-ӗмӗр Священник пулӗ. 25 Ҫавӑнпа та Вӑл
Хӑйӗн урлӑ Турӑ патне пыракансене яланах ҫӑлӗ, Хӑй ӗмӗр-ӗмӗр
пурӑннӑран вӗсен хутне кӗрсех тӑрӗ. 26 Пирӗн Аслӑ священник
ҫавнашкал пулмалла та: таса, ҫылӑхсӑр, ҫитменлӗхсӗр. Ӑна, ҫы-
лӑхлисенчен уйӑрса, тӳперен те ҫӳлерех ҫӗкленӗ. 27 Унӑн, ытти
священниксем евӗр, куллен чи малтан — хӑйӗн ҫылӑхӗшӗн, унтан

халăх çылăхĕшĕн Турра парне кӳмелле мар. Мĕншĕн тесен Вăл
пĕрре Хăйне Хăй парнене кӳнĕ. 28 Саккун тăрăх аслă священни-
ка лартнă çынсем – çитменлĕхлĕ ахаль çынсемех. Саккун хыç-
çăнхи тупа сăмахĕ вара Аслă священника ĕмĕрлĕх паха Турă
Ывăлне лартнă.

8-мĕш сыпăк

Çĕнĕ тата лайăхрах Халалăн Аслă священникĕ

1 Сăмахăмăрăн тĕшши çакă пулать: пирĕн Аслă священник пур,
Вăл Çӳлти Турă престолĕн сылтăм енне ларнă; 2 Вăл чăн-чăн кĕ-
лĕ чатăрĕн Тасаран таса вырăнĕнче Турăшăн ĕçлесе тăрать; çав
чатăра этем мар, Хуçа Турă Хăй лартнă. 3 Кирек епле аслă свя-
щенника та ахаль парнесене тата пуснă парнесене Турра кӳме
лартаççĕ. Çавăнпа та пирĕн Священникăн та Турра кӳрес парни
пулмалла. 4 Вăл çĕр çинчех юлнă пулсан, священник та пул-
мĕччĕ. Мĕншĕн тесен кунта саккунпа килĕшӳллĕн Турра парне
кӳрекен священниксем пур. 5 Вĕсем çĕр çинче сăваплă вырăнта
Турăшăн ĕçлесе тăраççĕ. Анчах та çĕр çинчи сăваплă вырăн тӳпе-
рин мĕлки тата ĕлки кăна. Мĕншĕн тесессĕн чатăр лартма пуç-
ласан Турă Моисея çапла асăрхаттарнă: «Асту, – тенĕ Вăл, –
пĕтĕмпех хăвна ту çинче кăтартнă ĕлке евĕрлĕ ту». 6 Анчах та
Иисуса шанса панă ĕç ытти священниксем тăвакан ĕçрен тем те-
ри пахарах. Çавнашкалах Турă этеме Ун урлă панă çĕнĕ халал та
малтанхинчен пахарах. Мĕншĕн тесен çĕнĕ халал Турă лайăхрах-
хине шантарни çинче никĕсленсе тăрать.

7 Енчен те малтанхи халалĕ пĕр çитменлĕхсĕр пулсан, çĕнĕ
халал парас та çукчĕ. 8 Çавăнпа та вĕсене ӳпкелесе пророк çап-
ла калать: «Эпĕ Израиль çыннисене, Иуда çыннисене çĕнĕ ха-
лал парас кунсем çывхараççĕ, – тет Хуçа Турă. 9 – Ку халал вĕ-
сен мăн аслашшĕсене алăран çавăтса Египетран илсе тухнă
чухне панă халал пек пулмĕ. Мĕншĕн тесен вĕсем Манăн ха-
лала пăхăнса пурăнас темерĕç, çавăнпа Эпĕ вĕсенчен пăрăн-
тăм, – тет Хуçа Турă. 10 – Çав кунсем иртсен Эпĕ Израиль
çыннисене халал парăп, – тет Хуçа Турă. – Ун чухне Хамăн
саккунсене вĕсен ăс-пуçне хывăп, чĕри çине çырса хурăп. Эпĕ
вĕсен Турри пулăп, вĕсем Манăн халăхăм пулĕç. 11 Мана пурте,
кĕçĕннинчен пуçласа чи асли таранах, пĕлнĕ пирки ун чухне

никам та пĕлĕшĕсене, тăванĕсене: „Хуçа Турра пĕл“, – тесе ка-
ламĕ. 12 Мĕншĕн тесен Эпĕ вĕсен тĕрĕсмарлăхне хĕрхенсе каçа-
рăп, çылăхĕсемпе йĕркесĕрлĕхне те аса илмĕп». 13 Çак халала
„çĕнĕ“ тесе, Вăл малтанхи кивелнине палăртнă: кивелни вара
усăсăра тухса часах пĕтмелле.

9-мĕш сыпăк

Турăшăн ĕçлесе тăрасси

1 Малтанхи халалăн та Турăшăн ĕçлесе тămалли йăли-йĕрки-
сем тата çĕр çинчи сăваплă вырăнĕ пулнă. 2 Кĕлĕ чатăрĕ туса
лартнă, унăн малти пӳлĕмĕнче çутаткăç, сĕтел тата Турă умне ху-
нă çăкăрсем пулнă. Малти пӳлĕме „Таси“ тенĕ. 3 Иккĕмĕш чар-
шав хыçĕнче „Тасаран таси“ текен пӳлĕм пулнă. 4 Унта ылтăн-
ран тунă тĕтĕрмелли парне вырăнĕ тата йĕри-тавра ылтăнланă
халал арчи пулнă. Çав арчара маннă тултарнă ылтăн савăт, Ааро-
нăн çулçă кăларнă туйи тата халал сăмахĕсем çырнă чул хăмасем
пулнă. 5 Арча хупăлчи çинче мухтавлăх херувимĕсен кĕлетки-
сем пулнă, çуначĕсемпе вĕсем „çылăх каçарттармалли“ текен
вырăна хупласа тăнă. Вăхăта перекетлесе ытти япаласем çинче
тĕплĕн чарăнса тămăпăр.

6 Çакнашкал йĕркеленĕ кĕлĕ чатăрĕн малти пӳлĕмне Турăшăн
ĕçлесе тămашкăн священниксем куллен кĕреççĕ. 7 Иккĕмĕш пӳ-
лĕмне вара пĕртен-пĕр аслă священникăн çулталăкра пĕрре кăна
кĕме юрать. Вăл унта, парне выльăхĕн юнне сирпĕтсе, хăйĕн çы-
лăхĕсемшĕн тата халăхăн пĕлмесĕр тунă çылăхĕсемшĕн Турăран
каçару ыйтать. 8 Кĕлĕ чатăрне çапла йĕркеленипе Святой Сыв-
лăш çакна кăтартса парать: малти пӳлĕмĕ пур чухне Тасаран таса
текен пӳлĕм уçă мар-ха. 9 Çак тĕслĕхре хальхи вăхăт та сăнарлан-
нă: нимĕнле ахаль парне те, нимĕнле пусса панă парне те Турра
пуççапаканăн чун-чĕрине аталантарса çитерейместь. 10 Тĕрлĕ пар-
не тавраш ĕçсе çиес, çăвас йăлана туса пымаллине кăна палăр-
тать. Ӳт-пӳпе кăна çыхăннă çак йăла-йĕркене Турă çынсене çĕнĕ
йĕркеччен кăна тытса пымалла тунă.

11-12 Пире пулас ырăлăха паракан Аслă священник Христос
вара этем аллипе туман, чи паха кĕлĕ чатăрĕ витĕр Тасаран таса
вырăна кĕнĕ. Вăл унта качака е пăру юнне илсе кĕмен, Хăйĕн
Юнне парса пĕрре кĕнĕ. Ĕмĕрлĕх çăлăнăçа Христос пирĕн валли

Хăйĕн Юнĕпе тӳлесе илнĕ. 13 Енчен те качакапа пăру юнне, тына
пăру кĕлне сирпĕтсе ирсĕрленнисене тасатма пулать пулсан,
14 Христос Юнĕ пире мĕн тери хăватлăрах тасатма пултарĕ! Вăл
Святой Сывлăш хăвачĕпе Хăйне таса парнелĕхе Турра панă.
Çакна Вăл, пирĕн чунăмăрсене вилĕмле ĕçсенчен тасатса, чĕрĕ те
чăн Турăшăн ĕçлесе тăччăр тесе тунă.

15 Çавăнпа та Турă этеме панă çĕнĕ халал Ун урлă пулнă. Хрис-
тос пире малтанхи халал саманинче тунă çылăхсемшĕн Хăйĕн
вилĕмĕпе тӳлесе илнĕ, çапла майпа Турă шантарнă ĕмĕрлĕх ет-
кере илме тивĕçлисем Турă пама пулнине илччĕр тенĕ. 16 Хала-
лĕ пур пулсан, халаллаканĕ вилнине çирĕплетмелле. 17 Мĕншĕн
тесен халал сăмахĕ халаллаканĕ вилсен çеç вăя кĕрет, халал па-
раканĕ чĕрĕ чухне вăл вăйра мар. 18 Çавăнпа та ĕнтĕ малтанхи
халала та юнпа çирĕплетнĕ. 19 Моисей, мĕн пур халăха саккун-
ри пĕтĕм пил-хушусене пĕлтерсе, пăрупа качака юнĕ, шыв, хĕ-
ретнĕ çăм тата иссоп туратне илнĕ те халал кĕнеки çине, халăх
çине сирпĕтнĕ. 20 Сирпĕтнĕ чухне вăл çапла каланă: «Çак юн –
Турă пире пăхăнса пурăнма хушнă халала çирĕплетекен юн».
21 Унтан вăл кĕлĕ чатăрĕ çине те, Турăшăн ĕçлесе тăнă чух тытка-
лакан пур япаласем çине те юн сирпĕтнĕ. 22 Саккунпа килĕшӳл-
лĕн, пурне те тенĕ пекех юнпа тасатмалла, юн тăкмасăр каçару
та пулмасть.

Христос Хăйне парнелĕхе кӳни çылăхран хăтарать

23 Эппин тӳперин çĕр çинчи ĕлкисене çапла майпа тасатмалла,
анчах та тӳперине ку парнесенчен те лайăхраххипе кăна тасатма
пулать. 24 Христос этем аллипе тунă çĕр çинчи сăваплă вырăна
кĕмен, ку вырăн – тӳперин ĕлки кăна. Пирĕншĕн Турă умне
тăмашкăн Вăл тӳпене çĕкленнĕ. 25 Аслă священник юн илет те
кашни çулах Тасаран таса вырăна парне кӳме кĕрет. Христос
вара Хăйĕн пурăнăçне нумай хутчен памасть. 26 Апла мар пулсан,
тĕнчене пултарнăранпа Унăн нумай-нумай хутчен асапланмал-
лаччĕ. Вăл вара тĕнче пĕтмĕшĕнче, Хăйне Хăй Турра пĕр хут
парнелĕхе кӳрсе, çылăха пĕтермешкĕн килнĕ. 27 Этеме пĕрре кă-
на вилме пӳрнĕ, кайран унăн Суд умне тăмалла. 28 Çавнашкалах
Христос та, нумай çыннăн çылăхне илсе каяс тесе, Хăйне пĕрре
Турра парнелĕхе кӳнĕ. Иккĕмĕш хут килнĕ чухне Вăл пире çы-
лăхран хăтарма мар, Хăйне кĕтекенсене çăлас тесе килĕ.

10-мӗш сыпӑк

1 Саккун паракан ырӑлӑх – пулас чӑн-чӑн ырӑлӑхсен мӗлки
кӑна. Çулсерен тӑтӑшах пӗрешкел парнепе Турӑ патне пыракан-
сене вӑл нихӑçан та чи паха шая çитереймест. 2 Ахальлӗн çынсем
парне кӳме пӑрахӗччӗç, мӗншӗн тесен парне кӳрекенсем, пӗрре
çылӑхран тасалнӑскерсем, хӑйсем çылӑхлине пӗлми пулӗччӗç.
3 Çуллен Турра кӳрекен парне вара çылӑх çинчен астутарсах тӑ-
рать. 4 Мӗншӗн тесен пӑрупа качака юнӗ çылӑха пӗтерме пулта-
раймасть.

5 Çавӑнпа та Христос, тӗнчене килсе, çапла калать: «Ахаль
парне те, пусса панӑ парне те Сана кирлӗ пулмарӗ, çавӑнпа Эсӗ
Мана ӳт-пӳллӗ турӑн. 6 Пӗтӗмӗшпе çунтарнӑ парне те, çылӑх-
шӑн пусса панӑ парне те Сана юрӑхлӑ пулмарӗ. 7 „Турӑçӑм, акӑ
Эпӗ! – терӗм вара Эпӗ. – Кӗнекере Ман çинчен çырнӑ пекех, Эпӗ
Санӑн ирӗкне пурнӑçламашкӑн килтӗм“». 8 Саккунпа кӳрекен
парнесенчен: «ахальли те, пусса пани те, пӗтӗмӗшпе çунтарса
пани те, çылӑхшӑн кӳни те Сана юрӑхлӑ мар», – тенӗ Вӑл мал-
тан. 9 «Эй, Турӑçӑм, акӑ Эпӗ, Эпӗ Санӑн ирӗкне пурнӑçламаш-
кӑн килтӗм», – тенӗ Вӑл кайран. Çапла майпа кайран калани-
не çирӗплетмешкӗн малтан каланине пӑрахӑçланӑ. 10 Христос
Хӑйӗн ӳтне Турӑ ирӗкӗпе пӗрре тата яланлӑха парнелӗхе кӳнипе
эпир тасалнӑ.

11 Кашни священниках кунсерен Турӑшӑн ӗçлесе тӑрать, пӗ-
решкел парнесемех нумай хутчен Турра кӳрет, анчах вӑл пар-
несем çылӑха нихӑçан та пӗтерейместӗç. 12 Христос вара, пирӗн
çылӑхсемшӗн пӗрре парне кӳрсе, Туррӑн сылтӑм енне ӗмӗрлӗхех
ларнӑ. 13 Унтан Вӑл Хӑйӗн тӑшманӗсене ури айне тӑвиччен кӗт-
нӗ. 14 Мӗншӗн тесен Вӑл пӗрре парне кӳрсех Хӑй сӑвапласа та-
сатнисене яланлӑхах чи паха шая çитернӗ. 15 Ун çинчен Святой
Сывлӑш та çирӗплетсе пӗлтерет. Çырнинче çапла каланӑ: 16 «Çав
кунсем иртсен, – тет Хуçа Турӑ, – Эпӗ вӗсене çак халала парӑп,
Хамӑн саккуна вӗсен чӗрисене хывӑп, ӑс-пуçне çырса хурӑп».
17 «Вӗсен çылӑхӗсемпе йӗркесӗрлӗхне те аса илмӗп», – тет Турӑ.
18 Эппин, çылӑха каçарнӑ пулсан, çылӑхшӑн парне кӳмелле мар.

Чĕнсе тата асăрхаттарса калани

19 Çапла вара, тăванăмăрсем, Иисус Христос Юнне пула эпир
Тасаран таса вырăна çĕнĕ те чĕрĕлĕхлĕ çулпа кĕме хăятпăр. 20 Çав
çула Вăл пире чаршав урлă, урăхла каласан, Хăйĕн ӳчĕ урлă çĕ-
нĕрен уçса панă. 21 Чаплă священникăмăра Турă кил-çуртне пăх-
са тăмашкăн лартнă. 22 Эппин Турă патне таса чунпа, тулли
ĕненӳпе, çылăхлă чĕремĕрсене сăваплатса-сирпĕтсе, ӳт-пĕве таса
шывпа çуса кĕрер. 23 Хамăр ĕненекен шанчăка иккĕленмесĕр
чунтан парăнар, мĕншĕн тесен Шантараканĕ Хăйĕн сăмахне яла-
нах тытать. 24 Пĕр-пĕрин çинчен шухăшлар, пĕр-пĕрне юратма,
ырă ĕçсем тума хавхалантарар. 25 Хăшĕ-пĕрисем хăнăхса кайнă
пек, хамăр пухусене çӳремесĕр тăрар мар. Çав Кун çывхарнине
пĕлсе пĕр-пĕрне вăйлăрах ӳкĕтлер.

26 Енчен те эпир чăнлăха пĕлнĕ хыççăн та хамăр ирĕкпех çылă-
ха кĕретпĕр пулсан, хамăр çылăхсемшĕн парне кӳме пирĕн урăх
нимĕн те тăрса юлмасть. 27 Вара пирĕн хăраса суда кĕтмелли тата
Турра хирĕççисене тĕп тăвасла хаяр вута кĕтмелли çеç юлать.
28 Кам та пулин Моисей саккунне пăснине икĕ е виçĕ çын кăтар-
тса парсан, пăсаканнине вĕлермеллех айăпласçĕ. 29 Апла пулсан,
хăвăрах шухăшласа пăхăр-ха: Турă Ывăлне ним вырăнне хума-
сăр, халала çирĕплетсе хăйне тасатнă Юна сăваплăх вырăнне
хуман, ырăлăхлă Турă Сывлăшне хурлакан çынна епле вăйлăрах
айăплав пулĕ! 30 Çак сăмахсене Кам каланине пĕлетпĕр-çке-ха:
«„Манра – тавăру, Эпĕ тавăрса парăп“, – тет Хуçа Турă». Тата
Вăл çапла каланă: «Хуçа Турă Хăй халăхне суд тăвĕ». 31 Чĕрĕ Турă
аллине лекесси епле хăрушă!

32 Иртнĕ кунсене, ĕненсе çутта тухнă хыççăн хăрушă асап тӳссе
паттăрлăх кăтартнă кунсене, аса илĕр-ха. 33 Пĕр енчен, сире пĕ-
тĕм халăх умĕнче мăшкăлласа хур тăватчĕç; тепĕр енчен, хăвăр
юлташăрсем çакна тӳснине курса тăрататăрччĕ. 34 Тĕрмене хупни-
сен асапне, çав шутрах манăнне те, эсир те пĕрлех пайлатăрччĕ.
Тӳпере хăвăрăн лайăхрах, пĕтми пурлăх пуррине пĕлнĕ пирки
çĕр çинчи пурлăхăра туртса илнишĕн те кулянмастăрччĕ. 35 Ма-
лашне те çавнашкалах шанчăкăра сӳнме ан парăр, уншăн сире
аслăран та аслă сăвап пулĕ. 36 Турă ирĕкне пурнăçласчĕ тесе, Вăл
сăмах парса шантарнине илесчĕ тесе, малашне те тӳсĕмлĕ пулăр.
37 Мĕншĕн тесен «кĕтмелли нумаях та юлмарĕ, Килмелли часах

килĕ, вăрах кĕттермĕ. [38] Тӳрĕ пурăнакан ĕненӳпе чĕрĕ пулĕ. Ен-
чен те вăл Манран пăрăнсан, Манăн ырă кăмăлăма юрăхлă
пулмĕ». [39] Эпир вара Турăран пăраннă пĕтес çынсем мар, çирĕп
ĕненсе чунăмăрсене çăлса хăварас текен çынсем.

11-мĕш сыпăк

[1] Ĕненӳ шанчăка тултарать, курăнманнине те курăнмалла тă-
вать. [2] Çакнашкал ĕненӳшĕн мăн асаттемĕрсене Турă ырлани
паллă. [3] Ĕненĕве пула эпир çут тĕнчене Турă Хăй сăмахĕпе пул-
тарнине, курăнманнинчен курăнаканни пулса кайнине пĕлет-
пĕр. [4] Ĕненĕве пула Авель Турра Каинран юрăхлăрах парне кӳнĕ.
Ĕненĕве кура Турă, унăн парнине йышăнса, вăл тӳрĕ пулнине
кăтартса панă. Авель вилнĕ пулин те, ĕненĕве пула халĕ те пи-
рĕнпе калаçать. [5] Ĕненĕве пула Еноха та виличченех çӳле, тӳпене
куçарнă: «Турă Хăй патне илнĕрен вара ăна шырасан та тупай-
ман». Ку тĕнчерен илĕниччченех Турă «ăна кăмăлланине» пĕл-
тернĕ. [6] Ĕненӳсĕр вара Турă кăмăлне юрăхлă пулма çук, мĕншĕн
тесен Ун патне çывхараканăн Турă пуррине тата Турă Хăйне
шыракансене сăвап парассине ĕненмелле. [7] Ĕненĕве пула Ной
та, Турă мĕн пуласси çинчен асăрхаттарсан, Турра хисеплесе хă-
ранипе хăйĕн кил-йышне çăлмашкăн карап тунă. Мĕн пуласси
ун чухне уçăлман пулнă-ха. Ĕненĕве пула вăл, çак пĕтĕм тĕнчене
айăпласа, ĕненӳрен килекен тӳрĕлĕхĕн еткерне илме тивĕç пулнă.

[8] Ĕненĕве пула Авраам та, Турă хушнине итлесе, хăй еткере
илес çĕр-шыва тухса кайнă. Тухнă чухне вăл хăй ăçта каясса та
пĕлмен. [9] Ĕненĕве пула вăл хăйне сăмах парса шантарнă çĕр-шыв-
ра, ют çĕрти пек, чатăрсенче пурăннă. Исаакпа Иакова та Турă
çав çĕр-шыва еткерлĕхе пама пулнă. Каярахпа вĕсем те унта çав-
нашкалах пурăннă. [10] Авраам Турă ăсталаса лартас çирĕп никĕслĕ
хула çинчен ĕмĕтленнĕ. [11] Ĕненĕвне пула, ача туман Саррăн, ва-
тălнă пулин те, çие юлнă, ача çуралнă, мĕншĕн тесен вăл хăйне
Шантараканĕ сăмахне тытасси пирки иккĕленмен. [12] Çавăнпа
ĕнтĕ ватăлса çитнĕ пĕр этемрен йышлă ăру пулса кайнă. Тӳпери
çăлтăрсем пек, тинĕс хĕрринчи хăйăр пĕрчисем пек, Авраам тă-
хăмне ĕнтĕ шутласа та кăлараяс çук. [13] Шантарни пурнăçланнине
курма май килмен пулин те, вĕсем пурте ĕненӳпех вилнĕ. Вĕсем
Турă шантарни хăçан та пулин çитессе пĕлнипех савăннă. Çак

çĕр çинче хăйсем çулçӳревçĕсем, ютран килнĕскерсем пулнине
уççăнах каланă.
14 Çапла калакансем хăйсен тăван çĕр-шывне
шырани куçкĕретех.
15 Хăйсем тухса кайнă тăван çĕр-шывне асра
тытнă пулсан вĕсем унта таврăнма май тупнă пулĕччĕç.
16 Анчах
та вĕсем лайăхрах çĕр-шывалла, тӳпери çĕр-шывалла ăнтăлнă.
Çавăнпа Турă Хăйне вĕсен Турри тесе калама вăтанмасть, мĕн-
шĕн тесен Турă вĕсем валли хула хатĕрлесе хунă.

17 Авраам, ĕненĕве пула, Турă хăйне тĕрĕсленĕ чухне Исаака пар-
не кӳме хатĕр пулнă. Ăна Турă сăмах парса шантарнă, çавăнпа вăл
хăйĕн пĕртен-пĕр ывăлне Турра парне кӳме хатĕр пулнă.
18 Çакна
вăл Турă хăйне: «Санăн тăхăму Исаакран пуçланĕ», — тесе калани-
не пĕлсе тăнă çинчех тунă.
19 Турă хăватлă, Вăл вилнисене те чĕртсе
тăратма пултарать, тесе шухăшланă вăл. Чăнах та, вилес Исаака та
Турă чĕртсе тăратнă. Çакна Вăл малашнехине пĕлтермешкĕн тунă.
20 Ĕненĕве пула тата малашлăхшăн Исаак Иаковпа Исава пилле-
нĕ.
21 Ĕненĕве пула Иаков, хăй вилес умĕн, Иосифăн ывăлĕсене
иккĕшне те пил панă. Унтан, туйи çине таянса, Турра пуç тайнă.
22 Ĕненĕве пула Иосиф та вилес умĕн Израиль халăхĕ Египетран
тухасса пĕлтернĕ, кайран хăйĕн шăмми-шаккипе мĕн тумаллине те
хушса хăварнă.
23 Ĕненĕве пула ашшĕ-амăшĕ Моисея çуралнă хыç-
çăн виçĕ уйăха яхăн пытарса усранă. Ачи епле хитре пулнине кур-
сан вĕсем патша хушнине те итлемен.
24 Ĕненĕве пула Моисей, ӳс-
се çитĕнсен, хăйне фараон хĕрĕн ывăлĕ теме пăрахнă.
25 Çылăхлă та
вăхăтлăх киленӳсемпе савăнса пурăниччен Турă халăхĕпе пĕрле ну-
шаланам тенĕ вăл.
26 Турă тавăрса парасса пĕлнĕрен вăл Турă Суй-
ласа илнин хурлăхне Египет пуянлăхĕнчен маларах хунă.
27 Ĕне-
нĕве пула вăл патша çиллинчен хăрамасăрах Египетран тухса кай-
нă. Ăна, Курăнманскере, курнă пекех, Моисей Унăн ирĕкне çирĕп
пурнăçланă.
28 Ĕненĕве пула вăл, Израиль çыннисен пирвайхи ачи-
сене вĕлерекенĕн алли ан тĕкĕнтĕр тесе, пасха туса алăк суллисене
юнпа сăрласа палăртса тухнă.
29 Ĕненĕве пула Израиль çыннисем
Хĕрлĕ тинĕс урлă тип çĕр урлă каçнă пекех каçма пултарнă. Египет
çыннисем вара, вĕсем пекех каçма тăрсан, путса вилнĕ.
30 Ĕненĕве
пула Турă çыннисем хула тавра çичĕ кун хушши утса çаврăннă
хыççăн Иерихон хӳми ишĕлсе аннă.
31 Раав ятлă аскăн хĕрарăм,
ĕненĕве пула, Турра пĕлменнисемпе пĕрле вилмен, мĕншĕн те-
сен Израилĕн вăрттăн сăнавçисене кăмăллăн йышăннă, хăй па-
тĕнче çĕр каçарнă, кайран урăх çулпа ăсатса янă.

[32]Тата мĕн калам? Гедеон, Варак, Самсон, Иеффай, Давид
çинчен тата Самуилпа ытти пророксем çинчен каласа памашкăн
вăхăт та çитеймĕ. [33]Ĕненĕве пула çав çынсем патшалăхсене çĕн-
тернĕ, тӳрĕлĕхлĕ пурăнăç тунă, Турă шантарнине илме пултарнă.
Вĕсем арăслансене йăвашлатнă, [34]хаяр вут-çулăма сӳнтернĕ, хĕç-
рен хăтăлса юлнă, халсăрскерсем вăй илнĕ, вăрçăра паттăр пул-
нă, тăшман çарĕсене хăваласа янă. [35]Вилнисене, чĕртсе тăратса,
хĕрарăмсене тавăрса панă. Хăшĕ-пĕрисем, Турăшăн вилмеллех
асап курнисем, лайăхрах пурăнăçшăн чĕрĕлсе тăрас тесе, сĕннĕ
ирĕклĕхе те йышăнман. [36]Теприсене тата мăшкăлланă, хĕненĕ,
сăнчăрласа тĕрмене хупнă. [37]Вĕсене чулпа пере-пере вĕлернĕ,
пăчкăпа татнă, асаплантарнă, хĕçпе вĕлернĕ. Вĕсем, сурăх е кача-
ка тирĕсем пĕркенсе ярса, ĕмĕрĕсене çапкаланса çӳресех ирттер-
нĕ, çити-çитми, хĕн-хурлă, çын кулли пулса пурăннă. [38]Вĕсен,
тĕнчерен те аслă çынсен, пуш хирсемпе сăрт-тусем тăрăх çапка-
ланса çӳреме, çĕр хăвăлĕсемпе хушăкĕсенче пурăнма тивнĕ. [39]Ту-
рă вĕсен ĕненĕвне ырланă, анчах та сăмах парса шантарнине вĕ-
сем кĕтсе илеймен. [40]Мĕншĕн тесен Турă вĕсене пирĕнпе пĕрле
кăна чи паха шая çитерме шутланă. Турă пирĕн валли эпир кĕт-
нинчен те чаплăраххи хатĕрлесе хунă иккен.

12-мĕш сыпăк

Турă сире Хăйĕн ывăлĕсем вырăнне хурать

[1]Пире курса-пĕлсе тăракансем пирĕн йĕри-тавра пĕлĕт пек
нумай. Çавăнпа та, ĕнсе çинчи çĕклеме илсе персе, сылăх тăлли-
не татса, хамăр утас çула тӳсĕмлĕн утса тухар. [2]Иисус çине куç
илмесĕр пăхар. Вăл – ĕненĕве Пуçараканĕ тата Пурнăçлаканĕ.
Вăл, тӳпере ырлăх курас вырăнне, мăшкăла пăхса тăмасăр хĕрес
çинчи асапа курнă. Вара Турă престолĕн сылтăм енне ларнă.
[3]Халсăрланса кăмăл çирĕплĕхне пĕтерес мар тесен, сылăхлă çын-
сен мăшкăлне Тӳсекенĕ пирки шухăшлăр. [4]Эсир, сылăхпа кĕ-
решсе, юн тăкман-ха. [5]Ашшĕ ывăлĕсене каланă пек, Турă хăвăра
лăплантарса каланă çак сăмахсене эсир маннă: «Ывăлăм! Хуçа
Турă айăплавне тĕрĕс хакла, Вăл сана питлет пулсан, хуйха ан
ӳк. [6]Мĕншĕн тесен Хуçа Турă Хăйне савакана асап кăтартать,
Хăй кăмăллакан ывăлне чĕн пушăпа ăс парать». [7]Çавăнпа та, ин-
кек-синкек килсе тухсан, Турă пире Хăйĕн ывăлĕсем вырăнне

хучӗ тейӗр. Ашшӗ айӑпламан ывӑл пулать-и? [8] Мӗн пур ывӑлсене
айӑпланӑ пекех сире айӑпламарӗҫ пулсан, эсир вара чӑн ывӑлсем
мар, тӑван мар ывӑлсем кӑна. [9] Ҫӗр ҫинчи атте пире айӑпласан
эпир ӑна итлетпӗр, чун-чӗм тӗлӗшӗнчен Атте пулакана пирӗн
тата ытларах итлемелле мар-им вара? Ӑна итлени пурӑнӑҫ парать-ҫке-ха! [10] Ҫӗр ҫинчи аттесем пире хӑйсен тӗрӗслӗхӗпе вӑхӑтлӑха кӑна айӑпланӑ. Чун-чӗм тӗлӗшӗнчен Атте пулакан вара
пире усӑ тӑвас тесе, Хӑйӗн сӑвапне парас тесе айӑплав хурать.
[11] Кирек епле айӑплав та ҫав вӑхӑтра савӑнтармасть, кулянтарать.
Ҫапла ӑс пани каярахпа пире тӳрӗлӗхпе канӑҫлӑх ҫимӗҫӗ парать.
[12] Ҫавӑнпа та лӑштӑр кайнӑ ал-урӑрсене тӗреклетӗр, [13] уксахлакан
урӑр ан мӑкӑлтантӑрччӗ, сиплентӗрччӗ тесе, тӳрӗ сукмакпа утӑр.

Турӑ ырӑлӑхне йышӑнманнисене асӑрхаттарни

[14] Ҫынсемпе килӗштерсе, сӑваплӑ пурӑнма тӑрӑшӑр. Сӑвапсӑр пурӑнсан Хуҫа Туррӑмӑра кураймӑр. [15] Сирӗнтен хӑшӗ те пулин Турӑ ырӑлӑхне ҫухатасран асӑрханӑр. Йӳҫек тымартан наркӑмӑшлӑ хунав тухса сиен ан тутӑрччӗ, нумай ҫынна ан ирсӗрлеттӗрччӗ. [16] Сирӗн хушшӑрта, Исав пек, Турӑран пӑрӑннисем е
Турра хисеплеменнисем ан пулччӑр. Исав еткере тивӗҫлӗ малтанхи ачи пулнӑ. Вӑл ҫав тивӗҫе чашӑк яшкалла сутса янӑ. [17] Пӗлетӗр ӗнтӗ, кайран Исав ашшӗн пилне илесшӗн питӗ ҫуннӑ, анчах ӑна пил паман. Куҫҫулӗпе йӗрсе айӑпне йышӑнсан та ӳкӗнме
мехел ҫитереймен.

[18] Эсир, Израиль халӑхӗ пек, вут-ҫулӑм сирпӗтекен тата чӑн-чӑн
ту патне ҫывхармарӑр; тӗттӗмлӗх, сӗмлӗх тата тӑвӑл патне ҫывхармарӑр; [19] эсир труба сасси патне, тӳпери сасӑ патне ҫывхармарӑр. Тӳперен килекен сӑмахсене илтес мар тесе ҫынсем Турра
тархасласа йӑлӑннӑ. [20] Мӗншӗн тесен «ҫак ту ҫумне тискер кайӑк
сӗртӗнсессӗн те, ӑна чулпа е ухӑпа персе вӗлерӗҫ» тесе хӑйсене
чарнине ҫынсем тӳсеймен. [21] Ҫак курӑну питӗ хӑрушӑ пулнӑран
Моисей: «Эпӗ хӑранипе чӗтретӗп», – тенӗ. [22] Эсир вара Сион
тӑвӗ патне, чӗрӗ Турӑ хули патне, тӳпери Иерусалим патне,
пин-пин ангел патне ҫывхартӑр. [23] Эсир савӑнмашкӑн пухӑннӑ
малтанхи ывӑлсен Чиркӗвӗ патне ҫывхартӑр. Вӗсен ятне тӳпере ҫырса хунӑ. Эсир пурне те Суд тӑвакан Турӑ патне, паха
шая ҫитнӗ тӳрӗ ҫынсен чунӗсем патне ҫывхартӑр. [24] Эсир Хӑй урлӑ ҫӗнӗ халал панӑ Иисус патне, сӑваплатса сирпӗтмелли Юн

патне, çывхартăр. Авель юнĕпе танлаштарсан, Иисус юхтарнă
Юн чылай мухтавлăрах.
25 Асăрханăр, Турă каланине итлемесĕр ан тăрăр. Хăйсене çĕр
çинче асăрхаттарса калакана итлемен çынсем айăпа юлнă пул-
сан, эпир вара, тӳперен Калакантан пăрăнсан, пушшех те айăплă
пулăпăр. 26 Ун чухне Турă сасси çĕре кисрентернĕ, халĕ вара Вăл
çапла сăмах панă: «Çĕре кăна мар, тӳпене те татах кисрентерĕп».
27 «Татах» тени кисренменни яланах пулмашкăн кисренекенни,
пултарнăскер, улшăнасса пĕлтерет. 28 Çавăнпа та пирĕн, кисрен-
мен Патшалăха тивĕçлисен, пархатарлă пулмалла. Çав парха-
тарпа Турра юрăхлăн, чунтан хисеплесе те хăраса Турăшăн тă-
рăшар. 29 Мĕншĕн тесен пирĕн Туррăмăр — йăлтах пĕтерекен
вут-çулăм та.

13-мĕш сыпăк

Турра юрăхлă пуласси

1 Ĕненекен тăванăрсене юратăр. 2 Ютран килнĕ ĕненекенсемпе
тараватлă пулăр, мĕншĕн тесен хăшĕ-пĕрисем хăйсем пĕлмесĕрех
ангелсене хăна туса янă. 3 Хăвăр вĕсемпе пĕрле ларнă пекех, тĕр-
мере ларакан ĕненекенсене аса илсех тăрăр. Хăвăр вĕсемпе пĕрле
асап курнă пекех, асап куракансене те асрах тытса тăрăр. 4 Ар-
лă-арăмлă пурăнăç хисепре пултăр, мăшăрсем пĕр-пĕрне ан улта-
лаччăр. Улталакансене тата аскăнланакансене Турă суд тăвĕ.
5 Укçана ан хапсăнăр, мĕн пуррипе çырлахăр. Мĕншĕн тесен Ту-
рă çапла каланă: «Эпĕ сана пăрахмăп, Эпĕ сана хăвармăп». 6 Ça-
вăнпа та эпир çирĕп кăмăлпа çапла калатпăр: «Мана Хуçамăр
пулăшать, эпĕ нимĕнрен те хăрамăп, çын мана мĕнех тăвайĕ?»
7 Хăвăра Турă сăмахне вĕрентнĕ ӳкĕтлевçĕсене асрах тытса тăрăр.
Вĕсем тивĕçлĕ пурăнса тивĕçлĕ вилнине курсассăн, вĕсем пекех
ĕненме тăрăшăр. 8 Иисус Христос ĕнер те, паян та, ĕмĕр-ĕмĕр —
Çавах. 9 Тĕрлĕ ют вĕрентӳсем хыççăн ан кайăр; мĕншĕн тесен
çимелли йăла-йĕркене тытса пыни никама та усă паман-ха. Кă-
мăлăра çав йăласемпе мар, Турă тивлечĕпе çирĕплетĕр. 10 Пирĕн
хамăрăн парне вырăнĕ пур, ун çинчи Турра кӳнĕ çимĕçе кĕлĕ ча-
тăрĕнче ĕçлесе тăракансен те çиме юрамасть. 11 Çылăхшăн пар-
нене кӳнĕ выльăх-чĕрлĕх юнне аслă священник Тасаран таса
вырăна илсе кĕрет, пуснă выльăх-чĕрлĕхне вара тапăр тулашĕнче

çунтарса яраççĕ. 12 Çавăнпа та Иисус, çынсене Хăйĕн Юнĕпе
сăвапласа тасатас тесе, хула хапхи тулашĕнче асап курнă. 13 Вăл
тӳснĕ мăшкăла хамăр çие илер те Ун патне тулашне тухар.
14 Мĕншĕн тесен кунта пирĕн ялан пурăнмалли хула çук, пулас
хулана эпир ăнтăлса шыратпăр. 15 Çапла вара, Турра яланах Иисус
урлă мухтав парни кӳрсе тăрар, урăхла каласан, тута-çăварăмăр-
семпе Ăна мухтар. 16 Пĕрне-пĕри ырă тума ан манăр, туслă пурă-
нăр — Турра шăпах çакнашкал парнесем юрăхлă.

17 Хăвăр вĕрентӳçĕрсене итлĕр, пăхăнăр. Вĕсем сирĕншĕн Турă
умĕнче яваплă, çавăнпа вĕсем сирĕн чунăршăн ырми-канми
тăрăшаççĕ. Çав ĕçе вĕсем хуйхăрса мар, савăнса туччăр тесе (вĕ-
сем хуйхăрса ĕçленинчен сире усă пулас çук), вĕсене пăхăнăр.
18 Эпир тĕрĕс пурăнасчĕ тетпĕр, çавăнпа хамăр чунсем тасине
шанатпăр. Пирĕншĕн кĕлтăвăр. 19 Турă мана хăвăртрах сирĕн па-
тăра тавăрăнмалла тутăрччĕ тесе уйрăмах хытă кĕлтăвăр.

Пиллени тата салам яни

20 Хăйĕн сурăхĕсен Аслă Кĕтӳçине, Юнĕпе ĕмĕрлĕх халала
çирĕплетнĕ Иисус Христос Хуçамăра вилĕмрен чĕртсе тăратнă
канăçлăх Турри, 21 Хăйĕн ирĕкне пурнăçлаччăр тесе, сире ырă
ĕçсем тума май патăр. Иисус Христос урлă Вăл пире Хăйне
юрăхлă пек тутăр. Христоса ĕмĕр-ĕмĕр мухтав! Аминь.

22 Тăванăмăрсем! Çак ӳкĕт сăмахĕсене йышăнсамăр. Çырасса
та эпĕ кĕскен кăна çыртăм. 23 Тата Тимофей тăванăмăра тĕрме-
рен кăларса янине пĕлсемĕр. Çывăх вăхăтрах вăл ман патăма ки-
лес пулсан, иксĕмĕр те сирĕнпе курнăçма тăрăшăпăр.

24 Хăвăра вĕрентекенсемпе ĕненекенсене пурне те салам калăр.
Италирисем те сире салам яраççĕ. 25 Сире пурне те Турă тивлечĕ
пултăр! Аминь.